

העמקת פעילות גביית החובות בממשלה

הצעה להחלטה

מחליטים,

1. להקים מערך גבייה ממשלתי אשר יפעל לאפיון, טיוב וגבייה של החובות השונים למשרדי הממשלה.

2. מערך זה יורכב מהגורמים הבאים:

א. מנהלת יישום (להלן - **המנהלת**) אשר תהיה אמונה על יישום החלטה זו. בראשות

המנהלת יעמדו החשבת הכללית במשרד האוצר ומנהל רשות האכיפה והגבייה

במשרד המשפטים, במנהלת יהיו חברים סגן בכיר לחשבת הכללית האחראי על

נושא הגבייה ונציג הממונה על התקציבים במשרד האוצר.

תפקידי המנהלת יהיו כדלקמן -

(א) לקבוע לגבי כל אחד ממשרדי הממשלה -

(1) מועד תחילת ההחלטה לגביו.

(2) תוכנית עבודה הכוללת יעדים, מדדים ולוחות זמנים לאפיון וטיוב

של החובות למשרד ולהעברת החובות לגבייה כמפורט בהחלטה זו

(להלן - **תוכנית עבודה**).

(3) התאמות במערכות המחשוב הנדרשות לצורך העברת החובות

לגבייה וניהול החובות בכלל ובמידת הצורך להורות למנהלים

הכלליים במשרדים לפעול להתאמת מערכות המחשוב במשרדים

כאמור.

(ב) לדווח מדי שנה לשר האוצר ולשרת המשפטים על ביצוע החלטה זו.

ב. "מנהל גביה מרכזי" (להלן - **מנהל הגבייה**) שיוקם ברשות האכיפה והגבייה אשר

במסגרתו ינותבו החובות השונים למשרדי הממשלה אשר אופיינו וטיבו כאמור

בהחלטה זו ואשר יש למערכת ההוצאה לפועל או למרכז לגביית קנסות, אגרות

והוצאות (להלן - **המרכז לגביית קנסות**) סמכות לגבותם. הניתוב יהיה למרכז

לגביית קנסות או ליחידה נפרדת שתוקם לצורך גביית החובות שיש לגבותם לפי

חוק ההוצאה לפועל לפי העניין.

3. להנחות את שר האוצר לקבוע מודל תמריצים חיוביים ושלייליים למשרדי הממשלה

אשר נקבעה להם תכנית עבודה לעמידה בתכנית העבודה שנקבעה להם.

4. להנחות את החשבת הכללית לפרסם הוראות תכ"מ ליישום החלטה זו, לרבות מתן

הנחיות לביצוע אפיון, מיפוי וטיוב של חובותיהם ונהלי עבודה לטיפול בחובות.

5. לתקן, לפי הצורך, את חוק המרכז לגביית קנסות כך שסמכות המרכז לגביית קנסות

תורחב ותתאפשר גבייתו של סכום שיש לשלמו למוסד לביטוח לאומי שפקודת המסים

(גבייה) חלה עליו.

דברי הסבר

רקע כללי

בדו"ח מבקר המדינה מס' 62 לשנת 2011 התייחס מבקר המדינה לסוגיית גביית החובות במדינה באומרו כי "סוגיית הניהול של חובות המדינה ומימוש גבייתם בעילות ובמהירות היא סוגיה מערכתית הנוגעת למשרדי ממשלה רבים... הגבייה המבוזרת של כל משרד ומשרד לא צלחה עד כה, ואף גרמה להצטברות של חובות למדינה בהיקפים עצומים ופגעה ביכולת ההרתעה של הממשלה כלפי החייבים לה. דרך זו יוצרת תגובת שרשרת של הרעה במוסר התשלומים". בהתאם לדו"ח הכספי של ממשלת ישראל ל 31.12.2012, מצבת החובות של הממשלה, אשר הוכרו במסגרת הדו"חות על המצב הכספי וכאלו שטרם הוכרו, עומדת על כ- 90 מיליארד ₪ (ביאור 6 - "חייבים ויתרות חובה").

בפברואר 2012 פורסמה הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מספר 7.1002 שבעקבותיה לא ניתן היה עוד לגבות חובות אשר חל עליהם שיהיו או התיישנות מנהלית. על כן, נדרש לפעול בדחיפות באופן שיאפשר עמידה בהוראות המעבר שנקבעו בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה.

לפיכך, מוצע להקים מערך ממשלתי אשר יפעל לאפיון, טיוב וגביית החובות השונים לממשלה. החובות החלוטים ייגבו באמצעות ההוצאה לפועל או המרכז לגביית קנסות בהתאם לסוג החוב ולסכומו. מערך הגבייה יורכב ממנהלת יישום וממנהל גביה מרכזי כמפורט. חלק ממערך הגבייה יכלול גם יחידה נפרדת שעובדיה יפעלו לשם גביית חובות משרדי הממשלה בהוצאה לפועל.

מנהלת יישום- תקבע את מועדי התחילה של ההחלטה לגבי כל אחד מן המשרדים; תקבע לגבי כל אחד ואחד ממשרדי הממשלה תכנית עבודה הכוללת יעדים, מדדים ולוחות זמנים לאפיון וטיוב של החובות למשרד ולהעברת החובות כשהם חלוטים, לגבייה; כמו כן תוסמך המנהלת לקבוע לגבי המשרדים התאמות שעליהם לבצע במערכות המחשוב וזאת לשם ניהול החובות והעברתם לגבייה, לחילופין מנהלת היישום מוסמכת להורות למנהלים הכלליים במשרדים לאפיין את מערכות המחשוב במשרדיהם ולהתאימן לשם יישום החלטה זו. מדי שנה המנהלת תדווח לשר האוצר ולשרת המשפטים על ביצוע ההחלטה.

החשבת הכללית, תפרסם הוראות תכ"מ בנוגע ליישום החלטה זו.

מנהל גביה מרכזי - ברשות האכיפה והגביה יוקם מנהל גביה מרכזי אשר באמצעותו ינותבו כל חובות המדינה הניתנים לגבייה לפי הוראות חוק ההוצאה לפועל או לפי הוראות חוק המרכז לגביית קנסות, בהתאם לסוג החוב. החובות ינותבו לגבייה כשהם חלוטים וברי גבייה, באחת מהדרכים הבאות:

1. חובות המתאימים לגבייה על ידי המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (להלן- המרכז לגביית קנסות) ייגבו על ידי המרכז לגביית קנסות בהתאם להוראות חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995. יובהר, כי אין בהחלטה זו, למעט בפסקה (4) בה כדי להוסיף לרשימת החובות שניתנים לגביה באמצעות המרכז לגביית קנסות. בפני המשרדים פתוחה הדרך להוסיף את חובות המשרד לגביה באמצעות המרכז, בהתאם להוראות הקבועות בפסקאות (13) או (14) להגדרת "חוב" שבסעיף 1 לחוק המרכז לגביית קנסות, ככל שהם עונים לקריטריונים הקבועים בהם.
2. חובות שאינם מתאימים לגבייה במרכז לגביית קנסות, וצריכים להיגבות לפי חוק ההוצאה לפועל, יגבו בהוצאה לפועל באמצעות יחידה נפרדת שתוקם ועובדיה יהיו נפרדים מעובדי מערכת ההוצאה לפועל או מעובדי המרכז לגביית קנסות. גביית החובות תתבצע לפי החלוקה הבאה- א. חובות שמתקיימים לגביהם התנאים הקבועים בסעיף 20ב לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 ומתאימים לגבייה במסלול המקוצר יגבו במסלול המקוצר על ידי עובדי המסלול המקוצר בהתאם להוראות פרק א'1 לחוק ההוצאה לפועל. ב. חובות שאינם מתאימים לגבייה במסלול המקוצר ייגבו במסלול הרגיל בהוצאה לפועל באמצעות עובדי היחידה הנפרדת כאמור.

יובהר, כי אין באמור לעיל כדי לחייב את המשרדים להעביר חובות, שחלה על גבייתם פקודת המסים (גביה), לגביה במרכז לגביית קנסות או בהוצאה לפועל, לפי הענין.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

ההצעה האמורה צפויה להגביר את האכיפה ולהגדיל את הכנסות המדינה מגביית חובות למשרדי הממשלה השונים. כאמור בדברי ההסבר מצבת החובות למדינה עומדת על מיליארדים רבים.

תקציב

העלות התקציבית מתואמת בין אגף התקציבים באוצר ובין רשות האכיפה והגבייה. כמו כן, יתבצעו הערכות תקציביות בהתאם להתקדמות הפרוייקט – לאפיון וטיוב החובות והעברתם לגבייה.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

בהתאם לסיכומים בין אגף התקציבים באוצר ורשות האכיפה והגבייה הוחלט על הקצאה ראשונית של מספר תקנים מצומצם לצורך התנעת הפרוייקט. בהתאם להתקדמות הפרוייקט יבצעו אגף התקציבים באוצר ורשות האכיפה והגבייה הערכה מחודשת להיקף המשימה.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

ההצעה הועברה לכל משרדי הממשלה.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב חוות דעת היועצת המשפטית של משרד המשפטים, שהינה על דעת היועץ המשפטי של משרד האוצר.

סיווגים

סיווג ראשי: 01ביצועי;

סיווג משני: אין

תחום פעולה עיקרי: 07אכיפת החוק;

מוגש על ידי שר האוצר
ועל ידי שרת המשפטים

ד' באב התשע"ג
11 ביולי 2013

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

הקמת מערך גבייה ממשלתי אשר יפעל לאפיון, טיוב וגבייה של החובות לאוצר המדינה.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

1. בהתאם להצעה, מנהלת יישום בראשות החשבת הכללית במשרד האוצר ומנהל רשות האכיפה והגבייה במשרד המשפטים, תהיה אמונה על יישום ההחלטה. מנהלת יישום תיקבע תכנית עבודה ומועד תחילת ההחלטה לגבי כל אחד ממשרדי הממשלה. כן תיקבע מנהלת יישום את התאמות הנדרשות במערכות המחשוב לצורך העברת החובות.
2. בהתאם להצעה יוקם ברשות האכיפה והגבייה "מנהל גבייה מרכזי" שתפקידו יהיה ניתוב חובות אשר אופיינו וטויבו ואשר למערכת ההוצאה לפועל או למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, לפי חוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 (להלן-חוק ההוצאה לפועל) או לפי חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995 (להלן-חוק המרכז), בהתאמה, סמכות לגבותם. חובות אלה ינותבו לגורם הגבייה בהתאם לאופיים ובהתאם לסמכות לגבותם. חובות שהמרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות מוסמך לגבותם בהתאם להוראות חוק המרכז יועברו לגבייה במרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות. חובות שהסמכות לגבותם היא באמצעות ההוצאה לפועל לפי חוק ההוצאה לפועל, יועברו ליחידה נפרדת שתוקם ברשות האכיפה והגבייה.
3. לפי הצורך, מוצע לתקן את חוק המרכז באופן שתורחב סמכותו של המרכז, לגבות חובות למוסד לביטוח לאומי, אשר כיום נגבים על פי פקודת המסים (גביה). לאחר תיקון ותאפשר העברת החובות למוסד לביטוח לאומי שעליהם חלה פקודת המסים (גביה), לגבייה, במרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות.
4. למען הסר ספק, לעניין חובות שהסמכות לגבותם על ידי המרכז קבועה בסעיפים 1(13) או 1(14) לחוק המרכז נדרש שיתקיימו כל התנאים הקבועים בסעיף 1(13) או 1(14) לחוק לפי העניין.
5. עובדי היחידה הנפרדת לגביית חובות שלא באמצעות המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, לא יהיו עובדי המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות או עובדי מערכת ההוצאה לפועל ומקום מושב של היחידה לא יהיה בתוך לשכות ההוצאה לפועל, כך שתישמר ההפרדה בינם לבין לשכות ההוצאה לפועל והרשמים. ההפרדה נועדה להבטיח שמעמדם של עובדי יחידת האכיפה, בפני מערכת ההוצאה לפועל ורשמי ההוצאה לפועל יהיה כמעמדם של יתר הזוכים הפועלים בהוצאה לפועל.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

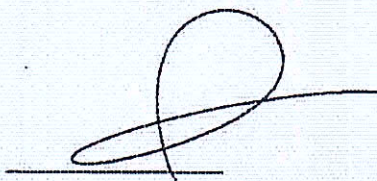
בכפוף לאמור לעיל, אין קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

ההצעה וחווית הדעת הנלווית לה מוגשות על דעת היועץ המשפטי למשרד האוצר המגיש את חצעת החלטה
בשותף וכן על דעת היועצת המשפטית לרשות האכיפה והגביה.
כמו כן, ההצעה להחלטה הועברה לידיעת היועצים המשפטיים של משרדי הממשלה השונים.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאישור ההחלטה.

חתימה

10.7.2013, אלף בקלר

תאריך

שם